

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/53/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617208892
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6617208892.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v právnej veci navrhovateľky C. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q., B. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Bronislavou Garajovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Poltár, Železničná 291, proti osobe podľa návrhu povinnej platiť výživné (otcovi navrhovateľky) O. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., S. XXX, zastúpenému JUDr. Jánom Čipkom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Hnúšťa, Partizánska 197, v konaní o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní osoby podľa návrhu povinnej platiť výživné (otca navrhovateľky) proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 21Pc/14/2017 - 199 zo dňa 05. septembra 2018 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku o zvýšení výživného, v druhom výroku o mieste a čase platenia výživného a v treťom výroku o zameškanom výživnom **p o t v r d z u j e.**

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v štvrtom výroku o náhrade trov konania **m e n í t a k,** že žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. V poradí druhým rozsudkom vo veci súd prvej inštancie zmenil vyživovaciu povinnosť otca O. D. k dospelaj dcére C. D., nar. XX. XX. XXXX naposledy určenú rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 6C/333/2015 zo dňa 29. 01. 2016 sumou 80,- Eur mesačne tak, že otec je povinný prispievať na výživu dcéry sumou 150,- Eur mesačne od 01. 07. 2017 (prvý výrok), uložil otcovi povinnosť takto určené výživné zasielať k rukám navrhovateľky vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred (druhý výrok); zameškané výživné za obdobie od 01. 07. 2017 do 31. 08. 2018 v sume 980,- Eur povolil otcovi zaplatiť v splátkach po 50,- Eur mesačne spolu s bežným výživným tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (tretí výrok) a uložil otcovi povinnosť zaplatiť dospelaj dcére náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom uviedol, že o výške tejto náhrady rozhodne súd samostatným uznesením (štvrtý výrok).

2. Z obsahu spisu a odôvodnenia predmetného rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že navrhovateľka žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť naposledy určenú rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 6C/333/2015 zo dňa 29. 01. 2016 vo výške 80,- Eur mesačne na 150,- Eur mesačne počnúc dňom 01. 07. 2017. Z obsahu spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 6C/333/2015 súd prvej inštancie zistil, že v čase poslednej úpravy výživného bola navrhovateľka študentkou Z. akadémie v P. a otec bol zamestnancom spoločnosti O. W. E.-EU, s.r.o., Z. - K., Česká republika, pracoval

ako lakýrnik, pričom jeho priemerný mesačný príjem zo zamestnania činil 5 973,81 Kč (221,05 Eur). Cestovné domov na Slovensko mu preplácal zamestnávateľ.

3. V súčasnosti navrhovateľka študuje na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce Sv. W., n.o., Z. č. 1, I., je študentkou 3. ročníka. Vznikajú jej náklady na zabezpečenie bežných životných potrieb a to nákupom karty ISIC - 30,- Eur, ktorá poskytuje zľavy a výhody pre študentov, školné za letný semester akademického roka 2016/2017 - 550,- Eur, ubytovanie - 110,- Eur mesačne, t.j. za celý akademický rok 1 100,- Eur. Kurz anglického jazyka činí 144,- Eur, cestovné MHD 144,60 Eur ročne, strava v Bratislave 300,- Eur mesačne. Cestovné Bratislava - D. nad X. a späť je 16,- Eur, navrhovateľka chodí domov 3x mesačne za 48,- Eur, výdavky na telefón činia 17,- Eur mesačne, na lieky, drogériu 25,- Eur mesačne, na oblečenie 50,- Eur mesačne.

4. Otec je naďalej zamestnaný ako lakýrnik v spoločnosti XX. W. E. - EU s.r.o., IČO: XX., so sídlom Z. XXX/X, Z. - K. od 19. 02. 2014, pričom jeho priemerná mzda činí 9 872,- Kč, čo je v priemere 376,84 Eur, teda vzrástla. Náklady otca činia nájomné 75,74 Eur mesačne, poplatok za elektrinu 10,- Eur mesačne, káblovú televíziu 3,90 Eur mesačne, rozhlas a TV 4,64 Eur mesačne a poplatok za komunálny odpad 1,20 Eur mesačne, poplatok za telefón 31,50 Eur mesačne a poistné na syna P. D. 12,97 Eur mesačne. Z vyjadrenia otca ďalej vyplýva, že si neuplatňuje náklady na cestovné a na bývanie v zahraničí, pretože mu to prepláca zamestnávateľ, pričom dostáva aj stravné lístky. Čo sa týka zdravotného stavu, otec poukázal na zhoršenie zdravia vplyvom onemocnenia priedušiek, kedy však náklady s tým spojené mu hradí zdravotná poisťovňa. Otec navrhovateľky má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému P. D. v sume 50,- Eur mesačne. Naposledy určené výživné na navrhovateľku vo výške 80,- Eur mesačne platí. Z vyššie uvedeného súd prvej inštancie zhrnul, že príjem otca činí 376,84 Eur a nevyhnutné náklady na bývanie a výživné na maloletého P. a navrhovateľku ako aj poplatok za telefón činia 256,98 Eur. Vzhľadom k robotníckej profesii súd prvej inštancie prihliadol aj na náklady na stravu ako aj na odievanie a hygienu, čo podľa názoru súdu prvej inštancie činí okolo 120,- Eur mesačne. Na tvrdený výdavok otca - poistné v sume 34,99 Eur mesačne ako podmienku zamestnania v zahraničí u jeho zamestnávateľa, súd prvej inštancie neprihliadol, pretože otec túto povinnosť platby ako frekvenciu platieb nepreukázal. Taktiež súd prvej inštancie neprihliadol na platenie poistného na syna P., nakoľko nejde o nevyhnutný výdavok. Otec navrhovateľky vlastní byt v XX,-

5. Matka navrhovateľky je podnikateľka a jej príjem je porovnateľný s príjmom otca a tiež poberá detské prídavky vo výške 23,- Eur. Vlastní nákladné motorové vozidlo (skriňová dodávka) značky Chevrolet Captiva EČV: PT854AS a nákladný prívos továrenskej značky PV BAN PV-01 a taktiež vlastní viaceré nehnuteľnosti vedené na LV č. X. v kat. úz. Q. a LV č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXX a XXXX v kat. úz. D. nad X. a to trvalé trávne porasty ako aj stavby a rodinné domy v jednej polovici, resp. v 5/18-inách.

6. Súd prvej inštancie riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v uznesení č. k. 17CoP/7/2018 - 143 zo dňa 19. 03. 2018, ktorým bol zrušený v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci, zisťoval potencialitu príjmu otca dopytom na potenciálnych zamestnávateľov ponúkajúcich prácu v profesii lakýrnik na území Slovenskej republiky, nakoľko otec aj v súčasnosti dochádza do práce v Čechách z miesta bydliska cca 600 km a zistil, že porovnateľnými pracovnými ponukami so súčasným zamestnaním otca, zohľadniac aj jeho súčasné pracovné podmienky sú minimálne dve pracovné ponuky. Spoločnosť LUTO Automotive s.r.o., Košice, ponúka hrubú mzdu pre pozíciu lakýrnik 2 100,- Eur, hradí ubytovanie v plnej výške (penzión) a zabezpečuje aj cestovné na miesto výkonu práce, resp. ponúka dohodu aj iným spôsobom dopravy, napr. vlastným vozidlom alebo vlakom (č. I. 158 spisu). Zo správy spoločnosti AUTO - IMPEX, spol. s r.o. Bratislava súd prvej inštancie zistil, že priemerná mzda lakýrnik v tejto spoločnosti činí od 480,- Eur do 1 500,- Eur (brutto) podľa odpracovaných normohodín. Firma vie zaobstarat' zamestnancom ubytovanie a poskytuje príspevok na cestovné vo výške priemerného cestovného lístka (č. I. 174 spisu). Z vyjadrenia spoločnosti Auto Jednička s.r.o., so sídlom v Bratislave vyplýva, že nástupný plat je 467,- Eur netto, ubytovanie ani cestovné spoločnosť nehradí, avšak hradí obedy v plnej výške.

7. Na základe takto vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného zo strany otca na plnoletú dcéru, pozíciu lakýrnik obsadzujú viaceré firmy na území Slovenskej republiky, v ktorých by otec mal podstatne lepší príjem ako u terajšieho zamestnávateľa, navyše niektorí zamestnávateľia poskytujú ubytovanie, resp. hradia dopravu svojim zamestnancom, pri preukázaných nákladoch otca vo výške 256,98 Eur, ako aj predpokladaných výdavkoch na stravu, odievanie a hygienu okolo 120,- Eur mesačne, čo činí výšku

terajšej mzdy otca, by v prípade, že by sa otec zamestnal podľa jeho existujúcich možností a schopností u iného z vyššie uvedených zamestnávateľov (tzv. potencialita príjmov), bol by schopný poskytnúť dospelej dcére ňou požadované výživné vo výške 150,- Eur mesačne.

8. Pokiaľ otec v konaní namietal, že zvýšenie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, súd prvej inštancie mal za to, že nedostatočná komunikácia zo strany dcéry nie je dostatočným dôvodom na to, aby jej nebolo priznané výživné, nakoľko len samotné vyhýbanie sa kontaktu s otcom nie je možné považovať za natoľko závažné jednanie, aby toto mohlo mať za následok odňatie možnosti dcéry získať primerané vzdelanie z dôvodu neposkytovania výživného o to viac, že ani z vyjadrenia otca nevyplýva, že by javil primeraný záujem o potreby navrhovateľky a spôsob jej života.

9. Súd prvej inštancie vyhovel návrhu navrhovateľky a zvýšené výživné uložil otcovi platiť k rukám dospelej dcéry vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred. Zameškané výživné za obdobie od 01. 07. 2017 do 31. 08. 2018, kedy otec platil výživné len 80,- Eur, činí za 1 mesiac 70,- Eur, t.j. za 14 mesiacov 980,- Eur. Toto zameškané výživné súd prvej inštancie povolil otcovi zaplatiť v splátkach po 50,- Eur mesačne popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok v prípade jeho nesplácania riadne a včas.

10. Na rozdiel od v poradí prvého zrušeného rozsudku, kde súd prvej inštancie v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj C. m. p.) vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, v poradí druhým rozsudkom priznal navrhovateľke náhradu trov konania v rozsahu 100% z dôvodu jej plného úspechu v konaní.

11. Proti v poradí druhému rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie otec plnoletého dieťaťa. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), e) a h) C. s. p., t.j. z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; ako aj z dôvodu podľa § 62 ods. 1 C. m. p., t.j. z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

12. Porušenie práva na spravodlivý proces videl otec v tom, že súd prvej inštancie sa v rozsudku nevysporiadal s návrhom na vykonanie dôkazu - pripojenie spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 6C/333/2015, ktorého súčasťou je rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 6C/333/2015 z 29. 01. 2016, ktorým bola naposledy určovaná vyživovacia povinnosť. Súd prvej inštancie neodôvodnil, prečo tento dôkaz nevykonal, napriek tomu, že už v tomto konaní súd vychádzal z tvrdení navrhovateľky, že je v maturitnom ročníku a plánuje ísť na vysokú školu, čím jej vzniknú zvýšené náklady. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie z tohto dôvodu možno považovať za nepreskúmateľné, a to aj s poukazom na 13. odsek uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17CoP/7/2018 - 143 zo dňa 19. 03. 2018.

13. Za nedostatočné považoval otec plnoletého dieťaťa zistenie a vyhodnotenie pracovných podmienok uvedených vybranými zamestnávateľmi zo strany súdu prvej inštancie. Mal za to, že len opakované dopyty súdu na potenciálnych zamestnávateľov nestačia na ustálenie skutočnej možnosti zamestnať sa za zistených podmienok, najmä ak aj odvolací súd už raz odporučil súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie výsluchom potenciálneho zamestnávateľa ohľadom konkretizácie pracovných ponúk. Otec uviedol, že sám sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu pokúšal osloviť zamestnávateľov. Odpovedala len spoločnosť AUTO-IMPEX, s.r.o., čo podľa otca svedčí o tom, že ostatné pracovné ponuky zistené súdom nie sú aktívne a teda ani aktuálne. Spoločnosť AUTO-IMPEX, s.r.o. pritom ponúka mzdu 480,- Eur brutto a len možné odmeny do výšky 1 500,- Eur brutto v závislosti od odpracovaných normohodín, čo predpokladá prácu nadčas, počas sviatkov a víkendov. Rovnako ako z oficiálnej inzercie, ktorá mu bola zaslaná nevyplýva, že by bez ďalšieho ako zamestnanecký benefit ponúkala spoločnosť zadarmo ubytovanie a náhrady cestovného. Mal za to, že uvedenú ponuku nemožno vyhodnotiť ako výhodnejšiu, keď reálne možno pri výkone daného zamestnania zarobiť len 480,- Eur brutto. Možnosti ďalšieho zárobku, resp. zamestnaneckých výhod sú neisté. Pracovnú ponuku od spoločnosti LUTO Automotive s.r.o., Košice s hrubou mzdou 2 100,- Eur mesačne, hradením ubytovania a cestovného

považoval otec za 15 rokov jeho praxe lakýrnika za skutočne ojedinelú, nezodpovedajúcu skutočnej situácii na trhu. Podľa neho v súčasnej dobe nie je dostupná, preto na ňu súd nemal prihliadať.

14. Otec navrhovateľky mal za to, že rovnaký prístup by mal byť aplikovaný aj vo vzťahu k navrhovateľke a jej odôvodneným potrebám, kedy za také by bolo potrebné považovať len tie, ktoré by potenciálne vynaložila, ak by si zvolila všeobecné dostupné bezplatné vysokoškolské vzdelanie v mieste s nižšími životnými nákladmi, nakoľko odbor psychológia možno študovať aj na Univerzite A. I. v I. I. a nemusí ho navrhovateľka študovať na vysokej škole v Bratislave.

15. Otec v odvolaní poukázal na potvrdenie o jeho zdravotnom stave, ktorý mu už v súčasnosti nedovoľuje pracovať za takých podmienok, ako keď v odbore začínal, tzn. časté práce nadčas a rozsiahlejšie vystavovanie sa škodlivým látkam. Súčasná pozícia mu zo zdravotného hľadiska, ako jedna z mála za posledné roky vyhovuje. Poukázal tiež na to, že aktuálne je jeho bydliskom Česká republika, kde žije spoločne so svojou priateľkou, ktorá tam rovnako pracuje. Preto by musel za prácou do Košíc dochádzať viac ako 600 km. Uviedol, že žiadnej reálne dostupnej a zdravotne ako aj miestne vhodnej práce sa nikdy nevzdal. Je riadne zamestnaný a podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov si plní obe vyživovacie povinnosti.

16. Ďalej mal otec za to, že súd nie je oprávnený takýmto spôsobom zasiahnuť do jeho ústavného práva na slobodný výber povolania podľa článku 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a do slobodného výberu miesta, kde toto povolanie bude vykonávať a kde bude žiť podľa článku 23 ods. 1 Ústavy SR. Išlo by o neprimeraný zásah do jeho základných práv a slobôd. Pokiaľ by rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť, dostal by sa do existenčných problémov napriek tomu, že celý život pracuje a snaží sa zabezpečovať všetky svoje povinnosti podľa svojich možností a schopností.

17. Otec navrhovateľky trval na tom, že jej správanie a neprejavovanie záujmu o neho ako rodiča je správaním v rozpore s dobrými mravmi odôvodňujúcim nepriznanie výživného podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, ak neprejavovanie záujmu potomka o rodiča je oprávneným dôvodom vydedenia podľa § 469a ods. 1 Občianskeho zákonníka.

18. Pokiaľ ide o výrok rozsudku súdu prvej inštancie o povinnosti otca nahradiť navrhovateľke trovy konania v rozsahu 100%, odvolateľ poukázal na to, že v mimosporovom konaní sa rozhodovanie o náhrade trov konania nespravuje úspechom vo veci, ale v zmysle § 52 C. m. p. v zásade žiaden z účastníkov nárok na náhradu trov konania nemá.

19. Otec navrhovateľky navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného zamietol. Zároveň žiadal priznať mu náhradu trov konania.

20. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať je náhradu trov odvolacieho konania. Zvýšenie výživného na sumu 150,- Eur mesačne pre študenta vysokej školy považovala za veľmi mierne. Mala za to, že ani ona, ani súd neupiera otcovi právo vybrať si povolanie, ale pri určení vyživovacej povinnosti sa prihliada na potenciálny príjem. Žiadna ponuka zamestnávateľa nebude na trhu práce donekonečna. Ak zamestnávateľ pracovnú pozíciu obsadil, ponuku stiahne. Vzhľadom na možnú dĺžku súdneho konania sa každá ponuka stane neaktuálnou. Otec je silný fajčiar, preto podľa navrhovateľky jeho zdravotný stav nemôže byť až tak vážny, aby nemohol pracovať. Pokiaľ má bydlisko v Českej republike nie je potrebné, aby zbytočne držal a znášal náklady na byt na Slovensku. Otec na jednej strane tvrdí, že priznaná náhrada trov konania navrhovateľke je nezákonná, na druhej strane žiada priznať náhradu trov konania jemu.

21. Otec navrhovateľky vo vyjadrení k jej vyjadreniu (v replike) uviedol, že vzdať sa nemožno niečoho, čo existuje len potenciálne, ako všeobecná ponuka na trhu práce, pri ktorej skutočne nebol úspešným uchádzačom, ani na danom mieste nepracoval. Navyše mal za to, že jeho momentálny pobyt v Českej republike, vzdialenosť do Košíc a preukázaný zdravotný stav (trpí ťažkou alergickou astmou), ktorý je v zásade v rozpore s výkonom lakiernického povolania za bežných podmienok vylučuje, aby pracoval inde. K tvrdeniu dcéry, že je silný fajčiar uviedol, že dcéra sa o neho nezaujíma, nie je s ňou skoro v žiadnom kontakte, preto nevie, ako dospela k záveru, že je silný fajčiar. Ohľadne bytu, ktorý vlastní na Slovensku uviedol, že je jeho jediným nehnuteľným majetkom a predstavuje pre neho istotu, že bude mať kde bývať v prípade zhoršenia jeho sociálnej alebo zdravotnej situácie. Na Slovensko stále cestuje, najmä

kvôli styku s maloletým synom. Ohľadne trov konania mal za to, že skutočnosť, že si uplatňuje náhradu trov konania neodporuje právnomu názoru, že v zmysle § 52 C. m. p. v mimosporových konaniach v zásade žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, preto pri rozhodovaní o tomto nároku nemožno argumentovať úspechom v konaní. Napokon mal za to, že ak dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov v zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine, tak naposledy právoplatne určené výživné vo výške 80,- Eur je postačujúce, pretože inak by životná úroveň navrhovateľky bola vyššia ako jeho, nakoľko by sa v prípade zvýšenia výživného dostal do existenčných problémov, keď jeho výdavky by presahovali jeho príjem.

22. Navrhovateľka vo vyjadrení k vyjadreniu otca (v duplike) zotrvala na svojich doterajších vyjadreniach v konaní.

23. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní osoby výživou povinnej (otca navrhovateľky) podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec v rozsahu odvolania v zmysle § 379 C. s. p., nielen z dôvodov vymedzených v odvolaní v zmysle § 66 C. m. p, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 68 C. m. p. z dôvodu, že to nepovažoval pre zistenie skutočného stavu veci za potrebné a rozsudok súdu prvej inštancie v prvom až treťom výroku týkajúcich sa veci samej potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 ako vecne správne a v štvrtom výroku o nároku na náhradu trov konania podľa § 388 C. s. p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani zrušenie.

24. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie viažucim sa na jeho prvý až tretí výrok a na toto poukazuje. Reagujúc na odvolacie námietky otca navrhovateľky odvolací súd uvádza, že nezistil porušenie práva na spravodlivý proces, ani inú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutočný stav veci zistil úplne a správne a vec správne právne posúdil.

25. Odvolací súd má za to, že zo strany súdu prvej inštancie nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30. 06. 2016 dospela súdna prax k záveru, že „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“ (pozri stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijaté na jeho rokovaní dňa 03. 12. 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016 pod publikačným č. 2/2016); z uvedeného stanoviska pre účely odvolacieho konania vyplýva záver, že k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom v dôsledku nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie s dôsledkom vzniku povinnosti odvolacieho súdu zrušiť takéto rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku mohlo dôjsť len výnimočne v prípadoch, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahovalo zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, t.j. v prípadoch, keď z rozhodnutia súdu prvej inštancie nebolo možné vôbec zistiť dôvody, na základe ktorých súd v konkrétnej veci rozhodol. Preskúmaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a odvolania žalobcu dospel odvolací súd k názoru, že súd prvej inštancie v prejednanom spore nezaťažil svoje konanie vytýkanou vadou; z odôvodnenia napadnutého rozsudku sú zrejmé skutkové a právne závery súdu prvej inštancie. Zo zápisnice o súdnom pojednávaní z 05. 09. 2018 ako aj z 10. a 17. odseku odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že tento vykonal dokazovanie obsahom spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 6C/333/2015, vrátane rozsudku z 29. 01. 2016, ktorým bola naposledy určená vyživovacia povinnosť a v napadnutom rozsudku uviedol pomery vyplývajúce z obsahu spisu v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca k navrhovateľke, ktoré vzhľadom na štúdium navrhovateľke na strednej škole a nižší príjem otca zo zamestnania odôvodňujú záver o podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu posledného rozhodnutia o úprave výživného. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnené a preskúmateľné, preto ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) C. s. p. nebol uplatnený dôvodne. Napokon odvolateľ v odvolaní so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie nesúhlasí a vznáša voči nim námietky. Ak by napadnuté rozhodnutie tieto náležitosti neobsahovalo, žalovaný by nemohol uplatniť odvolacie dôvody podľa § 62 ods. 1 C. m. p. a § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.

26. K potencialite príjmov otca navrhovateľky ako kritéria pre určovanie výživného odvolací súd dopĺňa, že nie je podstatné, či v čase rozhodnutia súdu o výživnom potenciálna práca je ešte ponúkaná. V tomto prípade bol výživné zvýšené od 01. 07. 2017, dôležité teda je, či v rozhodujúcom období mohol otec dosahovať vyšší príjem zo zamestnania za obdobných pracovných podmienok. Ak otec uvedenú možnosť nevyužil, nevyužil svoje možnosti a schopnosti (potencialitu príjmu). Preto argument otca, že uvedené pracovné ponuky sú neaktuálne v čase rozhodnutia súdu, je nepostačujúci. Ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine ako jedno z kritérií pre určenie výživného stanovuje nie reálne, skutočné príjmy, ale reálne možné, potenciálne príjmy výživou povinného rodiča. Účelom a zmyslom uvedeného ustanovenia je totiž zabezpečenie výživného pre dieťa vychádzajúc z toho, že rodič by sa mal snažiť pre svoje dieťa zabezpečiť najlepšiu možnú životnú úroveň nielen pokiaľ ide o materiálne hodnoty, ale aj vzdelanie a pod. Navyše pracovnú ponuku spoločnosti Luto Automotive s.r.o., so sídlom v Košiciach otec vyhodnotil ako nepresvedčivú len na základe jeho dlhoročnej praxe v odbore, bez toho, že by sa vôbec pokúsil o ňu uchádzať. Na prijatie záveru, že pracovná ponuka je neaktuálna nestačí len to, že spoločnosť mu na jeho písomný, či mailový dopyt neodpovedala. Potentialitu príjmu z daných pracovných ponúk by otec vierohodne vyvrátil len tak, že by sa bližšie o nich informoval, dojednal si stretnutie, prípadne pohovor, úprimne sa snažil uvedené pracovné miesto získať a v prípadnom výberovom konaní, či pracovnom pohovore by neuspel, o čom by predložil súdu doklad. Súd túto aktivitu rodiča nemôže nahradiť, nedisponuje totiž schopnosťami rodiča, preto dopyt zo strany súdu je dostatočný pre záver o potencialite príjmu rodiča a rodič je ten, kto protidôkazom získaným spôsobom uvedeným vyššie môže túto potencialitu vyvrátiť. Preto odvolací súd neuveril tvrdeniu otca navrhovateľky o skutočnej snahe zabezpečiť svoje povinnosti podľa svojich schopností a možností, práve naopak, ľahostajný postoj k zisťovaniu možnosti lepšieho ako terajšieho zárobku, keď sa o pracovných ponukách začal formálne informovať až po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu a pokynoch pre súd prvej inštancie o jeho úprimnej snahe plniť si vyživovaciu povinnosť podľa svojich možností a schopností nesvedčí. Nesvedčí tomu ani postoj rodiča, ktorý nie je ochotný obmedzovať svoje potreby v prospech potrieb jeho dieťaťa. Otcovi spočiatku nevadilo cestovať za prácou cca 600 km do zahraničia, ale v súčasnosti tak už nie je ochotný urobiť s tým, že už býva v Čechách spolu s priateľkou, ktorá tam taktiež pracuje. Otec však nezrejmal, či sa jedná o tú istú priateľku, s ktorou žil na Slovensku a tá len momentálne pracuje v Čechách a mohla by si v prípade potreby nájsť prácu aj na Slovensku, alebo sa jedná o inú, novú priateľku, ktorá tam dlhodobo žije. Aj keby platil druhý variant, zodpovedný rodič myslí predovšetkým na potreby dieťaťa a až potom na svoje a snaží sa prispôbiť svoje pomery tak, aby potreby dieťaťa mohol napĺňať v čo možno najširšej miere. Je evidentné, že otec takýto postoj nemá, nakoľko s dcérou nemá dobrý vzťah. Možnosti pre cestovanie do Bratislavy, či Košíc by v prípade záujmu mal tým, že by využíval svoj byt v Klenovci na bývanie.

27. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 1 Cz 27/68, publikované v Zbierke stanovísk NSSR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 5/1969, ktoré pri výklade ust. § 96 vtedy účinného zákona č. 94/1963 Zb. o rodine obdobného znenia ako je ust. § 75 ods. 1 v súčasnosti účinného zákona č. 36/2005 Z.z. uviedol: „Pre určenie výšky výživného pre maloleté dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, vzdelaním, pracovnou skúsenosťou a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam rodičov.“ Z hľadiska kritérií stanovených ust. § 96 zákona č. 94/1963 Zb. a § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. na týchto záveroch nič nemení, že oprávnenou osobou na výživné je plnoleté dieťa.

28. K námietke otca, že ak sa má vychádzať pri stanovovaní jeho vyživovacej povinnosti z potenciality príjmov, tak sa má vychádzať na strane navrhovateľky ako oprávnenej osoby na výživné z jej potenciálnych odôvodnených potrieb, ktoré by podľa neho boli nižšie, ak by odbor psychológia študovala na vysokej škole v Banskej Bystrici a nie v Bratislave, odvolací súd uvádza, že v konaní nebolo preukázané, že by výdavky plnoletej dcéry spojené s prípadným štúdiom psychológie na vysokej škole v Banskej Bystrici boli podstatne nižšie ako v Bratislave majúce vplyv na rozhodnutie o výške vyživovacej povinnosti otca. Keďže miesto bydliska navrhovateľky - obec Utekáč je vzdialené od Banskej Bystrice cca 80 km, aj tak by mala výdavky spojené s ubytovaním na internáte, prípadne priváte. Pri danej vzdialenosti denné dochádzanie do školy neprichádza do úvahy, nakoľko by cesta do školy a späť trvala minimálne 3 hodiny 14 minút (pri priamom autobusovom spoji), čo by bolo vyčerpávajúce a dieťa sa ešte musí sústrediť na samoštúdium, ktoré si vyžaduje viac času oproti príprave na vyučovanie na nižších

stupňoch školského systému. V konaní otec netvrdil ani nepreukázal, že výdavky na internát by boli nepomerne nižšie v Banskej Bystrici ako v Bratislave. K určitej úspore by mohlo dôjsť na cestovnom dvakrát do týždňa z miesta bydliska do miesta štúdia a späť, avšak ako už konštatoval súd prvej inštancie, zvýšenie výživného na plnoleté dieťa študujúce na vysokej škole na 150,- Eur mesačne je mierne (výživné by mohlo byť aj vyššie), a preto podľa odvolacieho súdu prípadná úspora na cestovnom by pri potencialite príjmu otca a rozsahu vyživovacej povinnosti matky na výšku súdom prvej inštancie zvýšeného výživného nemala vplyv. Otec len vo všeobecnej rovine tvrdil, že potenciálne by jeho dcéra mohla mať nižšie výdavky spojené so štúdiom na vysokej škole v Banskej Bystrici, neuvádzal však v konaní konkrétne porovnanie výdavkov, na ktorých by sa ušetrilo ani mieru úspory.

29. K námietke otca, že súd potenciálnych zamestnávateľov nevypočul v zmysle pokynu odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení č. k. č. k. 17CoP/7/2018 - 143 zo dňa 19. 03. 2018 odvolací súd uvádza, že v 14. odseku v spojení so 17. odsekom odôvodnenia predmetného zrušujúceho uznesenia dal súd prvej inštancie pokyn, ako postupovať, čo však nevylučuje iný postup, ak sa ním dosiahne účel sledovaný pokynom. Odvolací súd len príkladom uviedol, že konkretizáciu pracovnej ponuky možno zistiť napríklad výsluchom zamestnávateľa, teda neuviedol, že len týmto postupom. Účel sledovaný pokynom bol splnený aj písomným, resp. emailovým dopytom súdu prvej inštancie a odpoveďami potenciálnych zamestnávateľov, ktoré obsahovali odpovede na otázky súdu prvej inštancie ohľadne konkretizácie pracovných ponúk. V tomto prípade súd prvej inštancie vyžadoval súčinnosť od tretej osoby. Navyše odvolací súd dáva do pozornosti, že dokonca aj v prípade výsluchu osoby v postavení svedka v zmysle § 196 ods. 3 C. s. p. prichádza z dôvodu hospodárnosti konania možnosť uložiť svedkovi, aby na otázky odpovedal písomne.

30. Pokiaľ otec argumentuje zlým zdravotným stavom, odvolací súd má za to, že ak by bol jeho zdravotný stav tak vážny ako uvádza, povolanie lakýrnika by nemohol vykonávať vôbec, pretože jeho neoddeliteľnou súčasťou je práca s farbami, z ktorých idú výpary, tým pádom by nemohol predmety lakovať ani v obmedzenom rozsahu. Navyše otec nevyvrátil tvrdenie dcéry, že je silný fajčiar, len sa bránil tým, že odkiaľ to ona môže vedieť, keď s ním nie je takmer v žiadnom kontakte. Odvolací súd teda nevezhladol dôležitý dôvod, pre ktorý by sa otec mohol vzdať výhodnejšieho zamestnania, zárobku, ktoré prichádzali do úvahy, ako vyplynulo z vykonaného dokazovania v priebehu konania.

31. Pokiaľ ide o námietku otca vznesenú až v replike, že zvýšením výživného by životná úroveň dieťaťa bola vyššia ako jeho súčasná reálna životná úroveň, čo by bolo v rozpore s ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, k tomu odvolací súd uvádza, ako už bolo uvedené vyššie, že v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine súd prihliada na jeho potenciálnu životnú úroveň, ktorú mohol otec dosahovať a ktorá by nebola nižšia, ako životná úroveň dcéry.

32. Podľa názoru odvolacieho súdu si otec navrhovateľky mylne interpretuje a vysvetľuje ústavné právo na slobodný výber povolania podľa článku 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ústavnú slobodu pohybu a pobytu článku 23 ods. 1 Ústavy SR. Otec navrhovateľky právo na slobodný výber povolania realizoval tým, že sa rozhodol pre povolanie lakýrnika. Do tohto jeho rozhodnutia mu ani jeho dcéra ani súd aplikáciou ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine nezasiahol. Daný článok ústavy negarantuje, že každý má právo odmietnuť výhodnejšie zamestnanie, či zárobok. Inak povedané, ak sa niekto rozhodne študovať napríklad všeobecné lekárstvo, slobodne si vybral povolanie, ak však má vyživovaciu povinnosť k niekomu, nemôže sa bez následkov rozhodnúť, že si vyberie menej výhodnú pracovnú ponuku na trhu práce oproti inej taktiež zodpovedajúcej jeho schopnostiam a možnostiam, pretože tým ukracuje nielen seba, ale aj výživou oprávnenú osobu.

33. Sloboda pohybu a pobytu je výsadou spočívajúcou v tom, že v demokratickej spoločnosti je neprípustné, aby sa bez relevantného dôvodu (uvedeného v článku 23 ods. 3 Ústavy SR) bránilo osobe v opustení územia Slovenskej republiky, u štátnych občanov Slovenskej republiky dokonca neprichádza do úvahy ani sankcia spočívajúca vo vyhostení, či nútení opustiť Slovenskú republiku. To však nič nemení na tom, že zamestnanec je v rámci plnenia si pracovných povinností počas pracovného času povinný vykonávať prácu podľa pokynov zamestnávateľa v zmysle § 47 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, ktorých súčasťou je aj určovanie miesta výkonu práce. K uvedenej povinnosti sa zaviazal pracovnou zmluvou. Jej nedodržanie, najmä opakované môže byť kvalifikované ako závažné porušenie pracovnej disciplíny pod sankciou straty zamestnania, na čo sa však rovnako prihliada v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine v neprospech výživou povinnej osoby.

34. Odvolací súd nepovažuje len samotné neprejavovanie záujmu osoby oprávnenej na výživné o osobu majúcu k nej vyživovaciu povinnosť a nechotu kontaktovať sa s ňou za konanie v rozpore s dobrými mravmi odôvodňujúce nepriznanie výživného v zmysle § 75 ods. 2 Zákona o rodine, rovnako ako to konštatoval súd prvej inštancie, navyše ak neprejavovanie záujmu je obojstranné, t.j. aj na strane otca navrhovateľky. Skutočnosť, že iný právny predpis - Občiansky zákonník neprejavovanie opravdivého záujmu považuje za dôvod vydedenia, ešte neznamená, že sa jedná o konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je navyše samostatným dôvodom vydedenia, len ak spočívalo v neposkytnutí potrebnej pomoci v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch a nezahŕňa dôvod vydedenia spočívajúci v neprejavovaní opravdivého záujmu potomka o poručiťľa za jeho života. Skutočnosť, že by navrhovateľka v rozpore s dobrými mravmi neposkytla svojmu otcovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch, nebola v konaní tvrdená ani preukázaná. Argumentácia dôvodmi vydedenia preto nie je náležitá.

35. Odvolanie otca navrhovateľky je však dôvodné v časti, ktorou namieta správnosť štvrtého výroku rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Je prinajmenšom zvláštne, že z princípu pomeru úspechu v konaní, ktorý aplikoval súd prvej inštancie v poradí druhom rozsudku, nevychádzal v poradí prvom rozsudku, kde napriek tomu, že návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného zamietol, teda podľa jeho úvah vyjadrených v druhom rozsudku mal plný úspech v konaní otec navrhovateľky, vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, čím aplikoval ust. § 52 C. m. p. Ohľadne náhrady trov konania súd prvej inštancie postupoval správne v poradí prvom zrušenom rozsudku. Od 01. 07. 2016 sa rozhodovanie nielen o nároku, ale aj o výške náhrady trov konania v jednom rozhodnutí (na rozdiel od C. s. p.) v konaní vo veciach výživného plnoletých osôb jeho zaradením do Civilného mimosporového poriadku spravuje ustanoveniami o náhrade trov konania podľa C. m. p.

36. Civilný mimosporový poriadok má osobitnú právnu úpravu náhrady trov konania oproti Civilnému sporovému poriadku. Vo veciach výživného plnoletých osôb tak od 01. 07. 2016 nemá právny význam posudzovanie úspechu účastníkov (navrhovateľky a výživou povinnej osoby - otca navrhovateľky) v konaní (§ 53 C. m. p. sa týka len konaní vo veciach určenia rodičovstva a konaní vo veciach notárskych úschov). Ust. § 54 C. m. p. pojednáva o separácii trov konania a nevzťahuje sa na tento prípad. Účastníci konania preto v zmysle § 52 C. m. p. nemajú nárok na náhradu trov konania. Výnimku z toho pravidla predstavuje ust. § 55 C. m. p., podľa ktorého súd môže náhradu trov konania priznať, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Takáto okolnosť však vo vzťahu medzi účastníkmi konania a ich povinnosti nahradiť si trovy konania v tomto prípade nevyšla najavo. Preto odvolací súd zmenil štvrtý výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie tak, že v zmysle § 52 C. m. p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania, čím je nezmyselné rozhodovať o ich výške.

37. Krajský súd rovnako rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s §§ 57, 58 a 52 C. m. p. na návrh účastníkov konania aj o náhrade trov konania odvolacieho tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

38. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo

ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).